

Ocena dorobku naukowego dr n med. Ewy Rodakowskiej oraz osiągnięcia naukowego na podstawie cyklu prac pt. „Wybrane uwarunkowania stanu jamy ustnej i jakości życia związanej ze zdrowiem jamy ustnej”.

1. Ogólne dane o kandydatce do stopnia doktora habilitowanego.

Dr n. med. Ewa Rodakowska jest absolwentką Oddziału Stomatologii Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Białymstoku z 1994 roku. W latach 2002-2005 odbywała staż specjalizacyjny w dziedzinie stomatologii zachowawczej z endodoncją w ramach rezydentury zakończony pomyślnie zdaniem egzaminem. Od 2003 roku rozpoczęła pracę w Zakładzie Stomatologii Zachowawczej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku w ramach umowy-zlecenia do prowadzenia zajęć dydaktycznych ze studentami III i IV roku studiów. W 2005 roku została w tymże Zakładzie zatrudniona na stanowisku asystenta, a od 2010 roku na stanowisku adiunkta. Stopień doktora nauk medycznych uzyskała w 2008 roku na podstawie rozprawy pt. ‘Stan uzębienia 6-latków w zależności od stosowanych zabiegów profilaktycznych’.

2. Ocena dorobku naukowego

Na dorobek naukowy dr n med. Ewy Rodakowskiej składa się 47 publikacji (IF-11,266, KBN/MNiSW-375pkt) w tym:

- 26 prac oryginalnych(IF-11,266, KBN/MNiSW-302pkt)
- 6 prac kazuistycznych (KBN/MNiSW-24pkt)
- 15 prac poglądowych (KBN/MNiSW-49pkt)
- 17 prac w suplementach czasopism(IF-11,803 KBN/MNiSW-188pkt)
- 2 listy do redakcji(IF-0,996,KBN/MNiSW-30pkt)
- 39 doniesień zjazdowych

Kandydatka brała udział w 17 konferencjach krajowych i 22 międzynarodowych.

Liczba cytowań wg Web of Science Core Collection 19, All Databases-22, Index Hircha-3.

Zainteresowanie naukowe dr n med. Ewy Rodakowskiej można podzielić na kilka grup:

1. Epidemiologia choroby próchnicowej z uwzględnieniem nowoczesnych wskaźników próchnicy.
2. Epidemiologia wybranych chorób ogólnoustrojowych.
3. Diagnostyka i profilaktyka choroby próchnicowej.

4. Ocena stanu zdrowia jamy ustnej kobiet w ciąży, dzieci i młodzieży.

5. Wybrane aspekty leczenia endodontycznego.

Zainteresowania naukowe Habilitantki koncentrują się wokół ważnych zagadnień współczesnej stomatologii. Wiodącymi zagadnieniami są badania epidemiologiczne dotyczące choroby próchnicowej z wykorzystaniem nowoczesnych metod badawczych. Niektóre z nich były przeprowadzane po raz pierwszy w Polsce i Europie i jako jedne z pierwszych na świecie.

Dr n med. Ewa Rodakowska brała również udział w badaniach epidemiologicznych dotyczących zapadalności na zapalenie wątroby typu B (praca opublikowana w Journal of Viral Hepatitis – IF-4,179), przyczyn umieralności populacji wieku rozwojowego oraz występowania chorób i problemów zdrowotnych występujących w populacji w wieku 0-18 lat.

W mojej opinii dorobek naukowy dr n med. Ewy Rodakowskiej jest wystarczający do ubiegania się o stopień naukowy doktora habilitowanego. Podstawowe dane bibliometryczne (liczba punktów IF, liczba punktów ministerialnych, liczba cytowań i wskaźnik Hircha) są dla tego awansu naukowego adekwatne .

Publikacje w czasopismach z IF dowodzą umiejętności interdyscyplinarnego planowania i prowadzenia badań naukowych z wykorzystaniem nowoczesnych metod. Dorobek naukowy dr n med. Ewy Rodakowskiej ma znaczącą wartość poznawczą i praktyczną.

3. Ocena osiągnięcia naukowego

Do oceny osiągnięcia naukowego przedłożono cykl powiązanych ze sobą 5 prac oryginalnych pod zbiorczym tytułem, „Wybrane uwarunkowania stanu jamy ustnej i jakości życia związanej ze zdrowiem jamy ustnej”. Dotyczą one przede wszystkim wpływu miejsca zamieszkania, różnych schematów fluoryzacji kontaktowej, nawyków higienicznych, płci i narodowości na frekwencję i intensywność choroby próchnicowej. Ponadto dokonano oceny wpływu wybranych uwarunkowań stanu jamy ustnej takich jak: liczba zębów, problemy z żuciem, suchość jamy ustnej, samoocena pacjenta zdrowia jamy ustnej z jakością życia.

Prace te zostały opublikowane w latach 2013-2016 w czterech czasopismach z listy filadelfijskiej o łącznym IF 2,731 oraz jednym czasopiśmie o zasięgu międzynarodowym (liczba pkt MNiSW-30). Łączna liczba punktów ministerialnych wynosi 100. We wszystkich tych pracach Habilitantka jest pierwszym autorem. Według oświadczenia dr n med. Ewy Rodakowskiej i współautorów Jej wkład w realizację wszystkich prac wynosi 85%.

W pierwszej pracy z tego cyklu Habilitantka dokonała oceny występowania i intensywności choroby próchnicowej u 12-letnich dzieci zamieszkujących tereny miejskie i wiejskie w województwie podlaskim w latach 2013-2010. Wyniki tych badań wykazały, że w okresie siedmioletnim nastąpił znaczący spadek średniej liczby PUWZ (z 4,76 do 3,36). Niestety dalsze analiza wykazała, że poprawa stanu zębów dotyczyła dzieci zamieszkujących tereny miejskie, natomiast u dzieci wiejskich nastąpił wzrost średniej liczby PUWZ z 4,42 do 4,77. U dzieci miejskich nastąpiło obniżenie wszystkich składowych liczb PUWZ, a u dzieci z terenów wiejskich poza obniżeniem liczby zębów z próchnicą (P) i wypełnionych (W), stwierdzono niestety dwukrotny wzrost liczby zębów usuniętych z powodu próchnicy (U). Jest to zjawisko bardzo niepokojące, świadczące o niskiej świadomości prozdrowotnej i późnym zgłaszaniu do leczenia zachowawczego dzieci zamieszkujących tereny wiejskie.

W kolejnej pracy oceniono skuteczność 3 modeli fluoryzacji kontaktowej w zapobieganiu chorobie próchnicowej w okresie dwuletnim. Modele różniły się liczbą zabiegów fluoryzacji kontaktowej (32 zabiegi, 6 zabiegów-regularnie i nieregularnie). Wyniki badań wykazały, że we wszystkich ocenianych grupach nastąpiło obniżenie przyrostu próchnicy. Intensyfikacja działań profilaktycznych poprzez zwiększenie liczby zabiegów, nie wpłynęła natomiast na zmniejszenie przyrostu próchnicy. Analiza wskaźnika farmakoekonomicznego (NNT) wykazała, że dwuletni program oparty na 6-letniej kontaktowej fluoryzacji można uznać za optymalny pod względem skuteczności i ekonomiki. Należy podkreślić, że stosowanie związków fluoru jest jednym z bardzo istotnych czynników wpływających na ryzyko choroby próchnicowej.

Trzecia publikacja z tego cyklu dotyczy kolejnego czynnika ryzyka choroby próchnicowej jakim jest higiena jamy ustnej. W tej publikacji oceniono nawyki higieniczne Polaków i Skandynawów z uwzględnieniem płci i narodowości i wykazano liczne różnice znamienne statystycznie. Studenci skandynawscy stanowili jednorodną grupę pod względem nawyków higienicznych w porównaniu z Polakami, a zmiana środowiska ich życia nie wpłynęła na zmianę nawyków higienicznych. Analiza regresji logistycznej wykazała związek płci i narodowości jako uwarunkowań zdrowia jamy ustnej z deklarowanymi nawykami dotyczącymi higieny jamy ustnej.

W dwu kolejnych publikacjach Habilitantka dokonała oceny wpływu wybranych uwarunkowań zdrowia jamy ustnej na jakość życia powiązaną z tym zdrowiem. W pierwszej publikacji dotyczącej tego zagadnienia zastosowano dwa najczęściej stosowane kwestionariusze OHIP-14 i GOHAI. Kwestionariusz OHIP-14 opisuje wpływ ograniczeń funkcjonowania, bólu, dyskomfortu psychicznego, upośledzenia fizycznego i psychicznego, a

także niepełnosprawności dotyczących całego roku. Natomiast skala GOHAI dotyczy problemów występujących w okresie ostatnich trzech miesięcy. W tym kwestionariuszu zwrócono szczególną uwagę na trzy aspekty jakości życia powiązane ze zdrowiem jamy ustnej takie jak: ograniczenie funkcjonowania, ból i dyskomfort oraz funkcjonowanie psychospołeczne. Obie skale opisują problemy jakości życia w powiązaniu ze zdrowiem jamy ustnej. Habilitantka zastosowała powyższe narzędzia badawcze u pacjentów powyżej 55-roku życia i wykazała, że statystycznie gorszą jakość życia w powiązaniu ze zdrowiem jamy ustnej posiadali pacjenci z bezzębieniem deklarujący problemy z żuciem, suchością jamy ustnej i niską samooceną zdrowia jamy ustnej.

W drugiej pracy z tego cyklu Habilitantka oceniła uwarunkowania stanu jamy ustnej wpływające na jakość życia u pacjentów w podeszłym wieku z bezzębieniem użytkujących protezy całkowite. W tej pracy wykazała, że badani powyżej 75-tego roku życia mieli znamienne statystycznie problemy dotyczące ograniczeń w funkcjonowaniu takie jak trudności z wymawianiem słów i pogorszenie odczuwania smaku. Niskie wykształcenie, suchość jamy ustnej, problemy z żuciem i niska samoocena stanu zdrowia jamy ustnej były znamienne statystycznie powiązane z gorszą jakością życia.

4. Wniosek końcowy

Przedłożony mi do oceny dorobek naukowy dr n med. Ewy Rodakowskiej oraz jednotematyczny cykl publikacji pt. Wybrane uwarunkowania stanu jamy ustnej i jakości życia związanej ze zdrowiem jamy ustnej” Jej autorstwa stanowi istotny i znaczący wkład do polskiej stomatologii. Liczne oryginalne, pełnotekstowe publikacje, które ukazały się w czasopiśmie z listy filadelfijskiej najtrafniej oddają poziom jej dorobku naukowego. Osiągnięcie naukowe jest konsekwencją wcześniejszych zainteresowań Habilitantki. Zaprezentowany jednotematyczny cykl publikacji zawiera elementy oryginalności, pogłębia dotychczasową wiedzę w zakresie współczesnych problemów dotyczących uwarunkowań choroby próchnicowej a także współzależności ogólnego stanu zdrowia i zdrowia jamy ustnej.

Uwzględniając duży i cenny dorobek naukowy oraz wartość jednotematycznych publikacji dr n med. Ewa Rodakowskiej zwracam się do Wysokiej Rady Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Stomatologii Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku z wnioskiem o dopuszczenie dr n med. Ewy Rodakowskiej do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego.

Szczecin 16.11.2016

Prof. Jadwiga Buczkowska-Radlińska

KIEROWNIK
Katedry i Zakładu Stomatologii
Zachowawczej i Endodoncji
prof. dr hab. n. med. Jadwiga Buczkowska-Radlińska